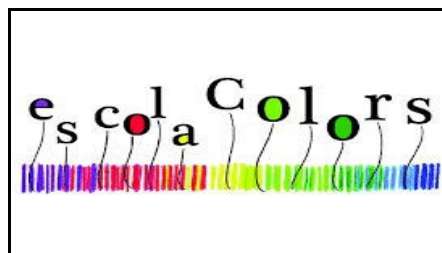

GENERALITAT DE CATALUNYA
DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT
ESCOLA COLORS

ESCOLA COLORS

PROJECTE LINGÜÍSTIC DE CENTRE

PROJECTE LINGÜÍSTIC DE CENTRE ESCOLA COLORS DESEMBRE 2018 (EN ACTUALIZACIÓ)

ÍNDEX

- 1. Introducció.**
- 2. Context sociolingüístic: entorn i alumnat.**
- 3. La llengua catalana, llengua vehicular i d'aprenentatge.**
 - 3.1 Programa d'immersió lingüística (EI, EP).**
 - 3.2 La llengua, vehicle de comunicació i de convivència.**
 - 3.3 L'aprenentatge/ensenyament de la llengua catalana.**
- 4. Desenvolupament del projecte integrat de llengües.**
 - 4.1 Metodologia de treball.**
 - 4.2 Atenció a la diversitat.**

(Actuació recollida/elaborada durant el curs 12-13).
 - 4.3 Alumnat nouvingut.**
 - 4.4 Relació llengua oral i llengua escrita.**
 - 4.5 Llengua oral.**
 - 4.6 Llengua escrita.**
 - 4.7 Relació de les llengües amb les diverses àrees.**

(Punt 4,7 Actuació recollida/elaborada durant el curs 14-15).
- 6. Annex: documents de referència i bibliografia.**

(Actuació: revisió de les cartes de compromís tant d'E.I com d'E.P. 30-6-2016).

1. Introducció.

Aquest document estableix el Projecte Lingüístic (endavant P.L.) de l'Escola Colors. El PL, s'ha d'entendre com un procés de reflexió del tractament de les diverses llengües que, a nivells diferents, hi ha en un centre educatiu. El Projecte Lingüístic forma part del Projecte Educatiu i ha de tenir present tant el marc legal com la diagnosi de la realitat del centre.

Ha de definir-se en aquests grans temes: el paper de la llengua vehicular, el tractament de les llengües curriculars i els aspectes d'organització i de gestió que tinguin repercussions lingüístiques. Els principis expressats en el PL s'han de desenvolupar en la resta de documents de gestió del centre i s'ha de concretar en el pla anual.

L'Escola Colors va néixer des d'un bon començament amb la ferma voluntat de constituir-se en una comunitat educativa que fomentés el seu treball i les seves relacions personals i professionals en un projecte educatiu basat en l'educació en valors i la consideració de l'aprenentatge de les llengües des d'una perspectiva plurilingüe. Atès que per a la nostra societat parlar la llengua és una senyal de pertinença, cal reflexionar seriosament sobre les pràctiques lingüístiques dels nous membres.

Nosaltres, com a escola de nova creació, vam començar el curs 2008-2009 amb 3 aules: P-3, P-4 i P-5. El Projecte de direcció presentat en començar el nostre camí està basat en l'Educació en valors i l'Escola Plurilingüe. Per això, mestres i famílies ens vam posar a treballar en un projecte educatiu engrescador i entusiasta en què els principals objectius que ens defineixen són:

- 1. Educar els nostres nens i nenes " a saber ser".**
- 2. Entendre l'escola com el lloc on mestres i famílies "ensenyem a ser". Amb:**
 - Emocions.
 - Justícia.
 - Llibertat de criteri.
 - Respecte a la diferència i a la diversitat.
 - Exigència a un mateix.
 - Valor de l'esforç individual i col·lectiu.

- Cooperació.
- Solidaritat.

3. Acceptar els reptes actuals de l'escola: interculturalitat i llengües estrangeres.
4. Afavorir metodologies que tinguin en compte la inclusió des de totes les seves vessants.
5. Reivindicar la participació i el valor dels pares i mares com a elements indispensables en el fet de "fer escola" i educar.
6. Obrir l'escola a l'entorn facilitant l'intercanvi continu de formació i informació entre els seus integrants i el municipi.

Aquests elements diferenciadors constitueixen els elements en què estem basant la construcció progressiva de la nostra escola i del que estem fent partícips a tota la comunitat.

Però no és la nostra intenció entendre el plurilingüisme com una sumatòria de monolingüismes; una societat vista així és una societat de grups tancats on les persones senten que han de triar.

Seguint Mònica Barrieras i altres en "**Diversitat lingüística a l'aula**", editorial Eumo 2009, les persones, com a subjectes múltiples, són capaços d'aprendre les llengües que volen sense que cap aprenentatge hagi de comportar una renúncia. Aquesta manera d'entendre les persones plurilingües té a veure amb el fet que la comprensió de la capacitat humana per al llenguatge és enorme, però que això no significa haver de saber fer de tot amb totes les llengües, sinó **saber fer ús de diferents competències i tenir la capacitat d'anar-les ampliant al llarg de la vida.**

Aquest plurilingüisme és el d'una societat que accepta i valora identitats i veus múltiples des del respecte de la història i les cultures, i en el reconeixement de la igualtat intrínseca de totes les llengües.

A diferència de la noció de multilingüisme (entesa com la coexistència de diverses llengües), la noció de plurilingüisme vol fer referència al fet que a través de la experiència i de la interacció amb altres persones, els parlants van adquirint coneixements que els possibiliten resoldre tasques simbòliques i pràctiques a través de l'ús del llenguatge.

Gradualment aquestes possibilitats aniran fent-se més grans i, si el context social o escolar els ofereix el contacte amb diferents llengües i interaccions amb els seus usuaris,

els aprenents podran recórrer a aquests coneixements de forma integral, fent dialogar els sabers relatius a les diferents llengües i desenvolupant habilitats i sabers propis de qui en domina més d'una. Per exemple: l'habilitat de mediar entre persones que no s'entenen; de traduir; de deduir el significat d'un mot a través de la comparació amb altres llengües; de canviar de llengua per indicar els oients un canvi d'activitat; subratllar una qüestió o cridar l'atenció sobre un aspecte del que es diu o el que es fa. Aquestes habilitats entre altres fan possible la competència plurilingüe. Per adquirir-la cal deixar de banda la idea que les llengües i els espais per aprendre-les són aïllats (Noguero, 2008).

Per al Departament d'Ensenyament, la competència plurilingüe i intercultural, que s'ha de tenir present en tots els cursos de les etapes educatives, vol dir fomentar en l'alumnat:

- el domini de les dues llengües oficials (català /castellà)
- el domini d'una o, si més no, dues llengües estrangeres,
- la transferència d'aprenentatges d'una llengua a les altres, especialment entre les llengües romàniques
- el respecte per la diversitat lingüística
- el desig d'aprendre de totes les llengües i cultures
- les actituds i valors positius davant de totes les llengües i les persones que les parlen

Una de les eines més potents per arribar a assolir aquests objectius plurilingües i interculturals és el **projecte educatiu plurilingüe del centre**.

Aquest projecte ha d'adaptar-se als principis generals, a la normativa i a la realitat sociolingüística de l'entorn, alhora que ha de garantir la continuïtat i la coherència de l'ensenyament de les llengües estrangeres iniciades a primària.

L'objectiu fonamental del projecte educatiu plurilingüe és aconseguir que tot

l'alumnat assoleixi una sòlida competència comunicativa en finalitzar l'educació obligatòria, de manera que pugui usar normal i correctament el català i el castellà i, pugui comprendre i emetre missatges orals i escrits en les llengües estrangeres que el centre hagi determinat en el projecte educatiu.

El projecte lingüístic ha de preveure el treball conjunt en llengua catalana i en llengua castellana dels continguts, objectius, aspectes metodològics i criteris d'avaluació, tot evitant repeticions en totes dues llengües.

El curs 2009-2010 vam començar el nostre Pla Experimental de Llengües Estrangeres (PELE), que malgrat ser un programa que comença a P-4, des que es va crear l'escola la llengua anglesa s'introdueix a P-3, amb dues sessions setmanals amb mig grup. L'aplicació del PELE no va suposar canvis organitzatius ni pedagògics importants, però sí el poder continuar amb el treball previst aprofitant els recursos que se'ns posaven a l'abast, tant de tipus econòmic com de formació de la mestra.

Segons la Subdirecció General de Llengua i Plurilingüisme, Servei de Llengües Estrangeres, de les cinc modalitats del Pla Integrat de Llengües Estrangeres (PILE) per les diferents etapes educatives que es contemplen, la nostra escola estaria desenvolupant la modalitat a1): l'ampliació progressiva de l'horari d'impartició de la primera llengua estrangera curricular en l'educació primària, amb un mínim del 12% del currículum de l'etapa, per a l'ensenyament i l'aprenentatge de continguts d'àrees no lingüístiques en la llengua estrangera o per a fer projectes integrats i temàtics de durada equivalent, on l'alumnat desenvolupi estratègies de comunicació activa.

Les competències lingüístiques que tenen un caràcter transversal han de tractar-se des de les diferents matèries i, d'acord amb el projecte lingüístic, els centres poden impartir continguts de matèries no lingüístiques en una llengua estrangera (*Aprenentatge integrat de Continguts i Llengües Estrangeres*, A.I.C.L.E, en anglès *Content Language Integrated Learning*, CLIL¹).

Durant el curs 2012-13 hem comptat amb un recurs de primer ordre per a estimular

¹Veure document CLIL curs 2014-15

l'aprenentatge de llengües i el coneixement d'altres cultures i altres formes d'entendre el món: l'aportació d'una auxiliar de conversa. La seva tasca educativa dóna suport lingüístic a les activitats programades pel mestre/a especialista de llengua estrangera, amb objectius comuns: el desenvolupament de les competències comunicatives i lingüístiques de l'alumnat, en el nostre cas en llengua anglesa.

2. Context sociolingüístic: entorn i alumnat.

La localització de l'escola dóna resposta majoritàriament a les necessitats del barri de Bellavista, però també ho fa en general als municipis de Les Franqueses i de Granollers.

Per entendre millor el perfil d'alumnat que tenim a la nostra escola és necessari mirar cap a darrere. El barri de Bellavista va rebre una primera onada d'immigració als anys 60 procedent d'Andalusia i de l'Aragó. Una segona onada d'immigració a principis dels anys 2000 amb procedència d'Àfrica i de sud Amèrica van arribar al barri amb noves necessitats i noves realitats socio-culturals i econòmiques no exemptes de complexitat.

Aquesta nombrosa població nouvinguda, el creixement urbanístic i la bonança econòmica la van fer créixer d'una manera evident, passant de tenir dues escoles de primària i un institut de secundària a ofertar en menys de cinc anys quatre escoles i dos instituts.

Segons el Departament d'Ensenyament en el projecte educatiu els centres han de preveure l'acollida personalitzada de l'alumnat nouvingut i s'han de fixar criteris perquè aquest alumnat pugui continuar, o iniciar si escau, el procés d'aprenentatge de la llengua catalana i de la llengua castellana (a desenvolupar més endavant a l'apartat d'acollida de l'alumnat nouvingut).

En el cas de la nostra escola, en què aquest context sociolingüístic determina que bona part de l'alumnat desconeix la llengua vehicular del sistema educatiu de Catalunya, s'aplicaran les estratègies del programa d'immersió lingüística per tal d'aconseguir que, en acabar l'ensenyament obligatori, tot l'alumnat tingui el mateix coneixement tant del català com del castellà.

L'escola acull majoritàriament moltes famílies joves, que són filles i fills de la

primera immigració arribada a Bellavista i per tant molts d'ells castellanoparlants. Altres, també famílies joves, procedeixen de l'àrea metropolitana o de les altres localitats de Les Franqueses; en part d'aquestes la seva llengua materna és el català. Hi ha a l'escola famílies d'origen nord-africà o subsaharianes, així com també famílies sud-americanes, però en menor mesura i on la comunicació resulta més fluida ja que les llengües de comunicació català-castellà constitueixen un bon pont de diàleg.

La integració de totes les famílies en l'àmbit escolar s'haurà de procurar mitjançant un tractament molt acurat de les dificultats i necessitats comunicatives que tinguin aquestes famílies de nous/noves².

²Vinculat al Pla d'Acollida.

DADES NACIONALITAT ALUMNAT INFANTIL

INFANTIL	ESPANYOLA	MARROQUINA	MALIANA	GUINEANA	SENEGALESSA	RUSSA
P3	20	2	1	1	1	0
P4A	23	1	0	0	1	0
P4B	21	3	0	0	0	1
P5A	21	2	0	0	2	0
P5B	18	2	0	2	2	0
TOTAL	103	10	1	3	6	1

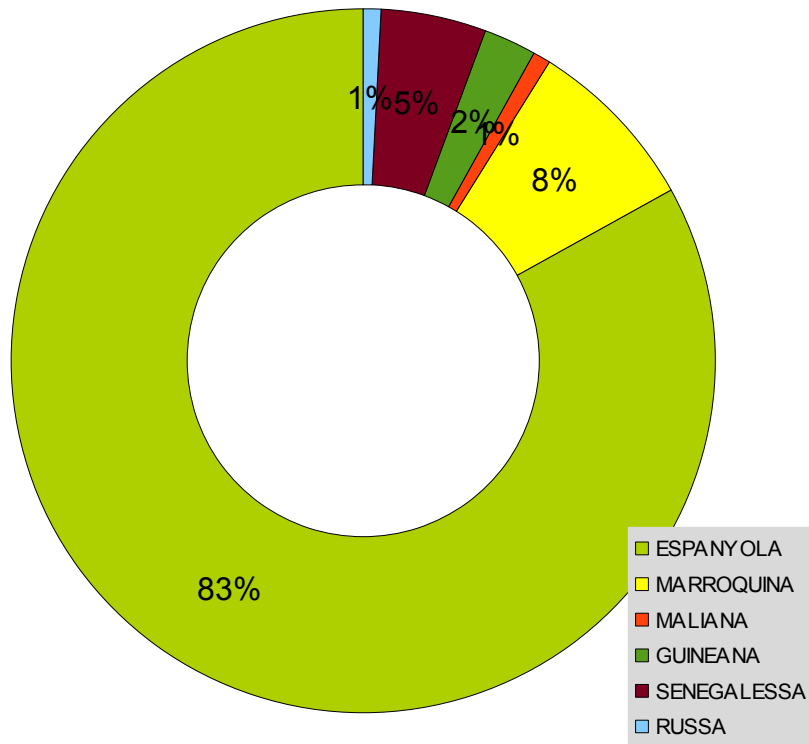
DADES NACIONALITAT ALUMNAT PRIMÀRIA

PRIMÀRIA	ESPANYOLA	MARROQUINA	GUINEANA	SENEGALESSA	RUSSA	GAMBIANA	UCRANIANA	HONDURENYA	EQUATORIANA
1R	22	2	0	1	0	0	0	0	0
2N	22	0	0	0	0	1	1	0	0
3R	19	1	0	1	0	0	0	1	0
4T	13	1	0	2	0	1	0	0	1
TOTAL	76	4	0	4	0	2	1	1	1

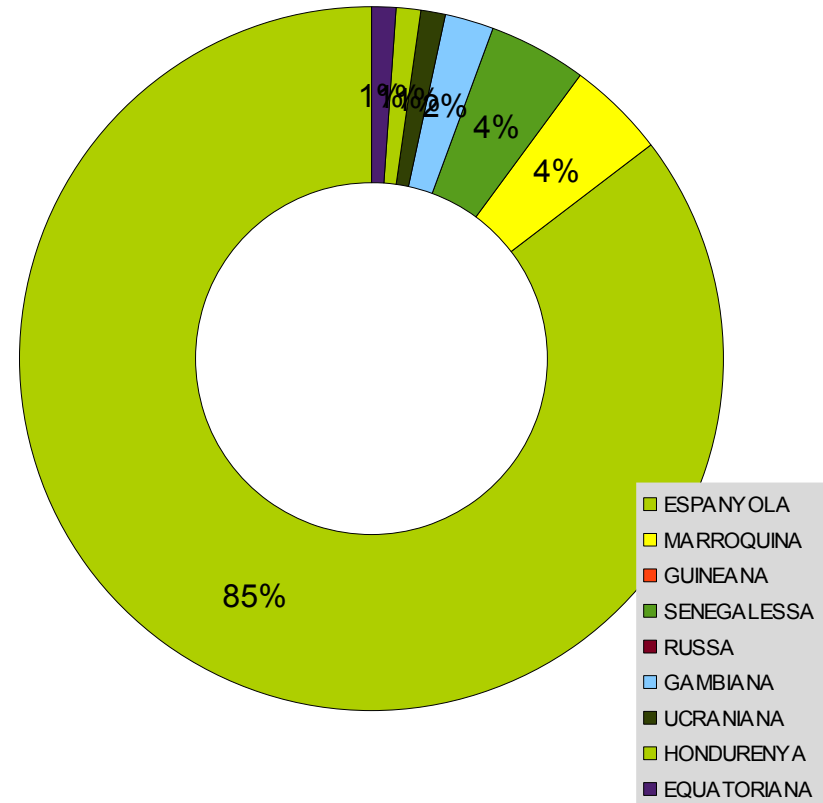

PERCENTATGE NACIONALITAT ALUMNAT

NACIONALITAT ALUMNAT INFANTIL

NACIONALITAT ALUMNAT PRIMÀRIA

DADES LLENGUA MATERNA ALUMNAT INFANTIL

INFANTIL	CATALÀ	CASTELLÀ	ÀRAB	BAMBARA	SONIKÈ	RUS	FULA	DIAKHAMKÉ
P3	3	17	2	1	0	0	2	0
P4A	6	16	2	0	0	0	1	0
P4B	2	17	4	0	1	1	0	0
P5A	5	16	2	0	0	0	2	0
P5B	2	16	2	0	0	0	4	1
TOTAL	18	82	12	1	1	1	9	1

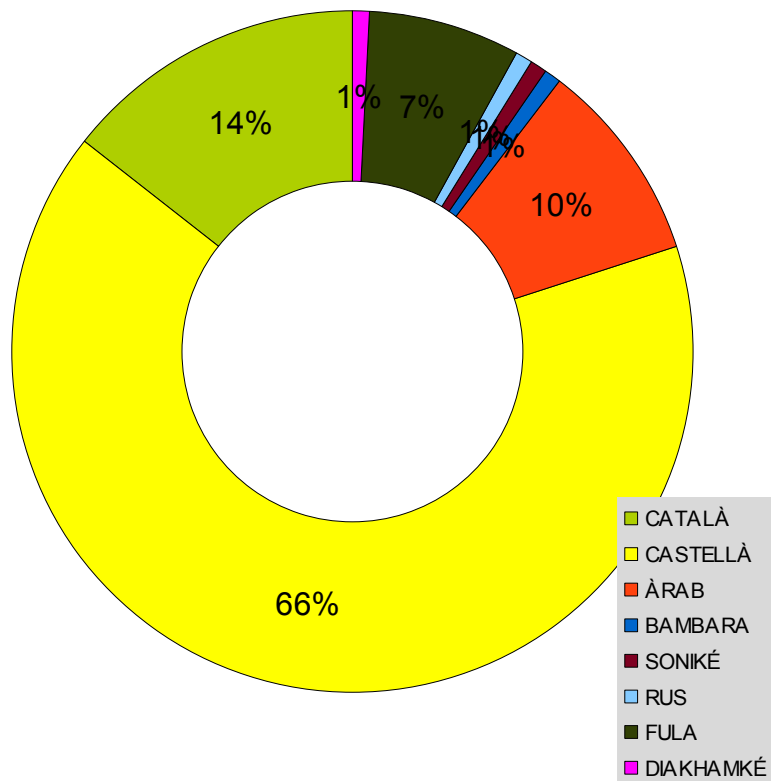
DADES LLENGUA MATERNA ALUMNAT PRIMÀRIA

PRIMÀRIA	CATALÀ	CASTELLÀ	ÀRAB	RUMANÉS	SONIKÈ	RUS	FULA
1R	2	19	2	0	1	0	1
2N	6	14	2	1	0	0	1
3R	5	13	2	0	0	1	1
4T	2	9	3	0	1	0	3
TOTAL	15	55	9	1	2	1	6

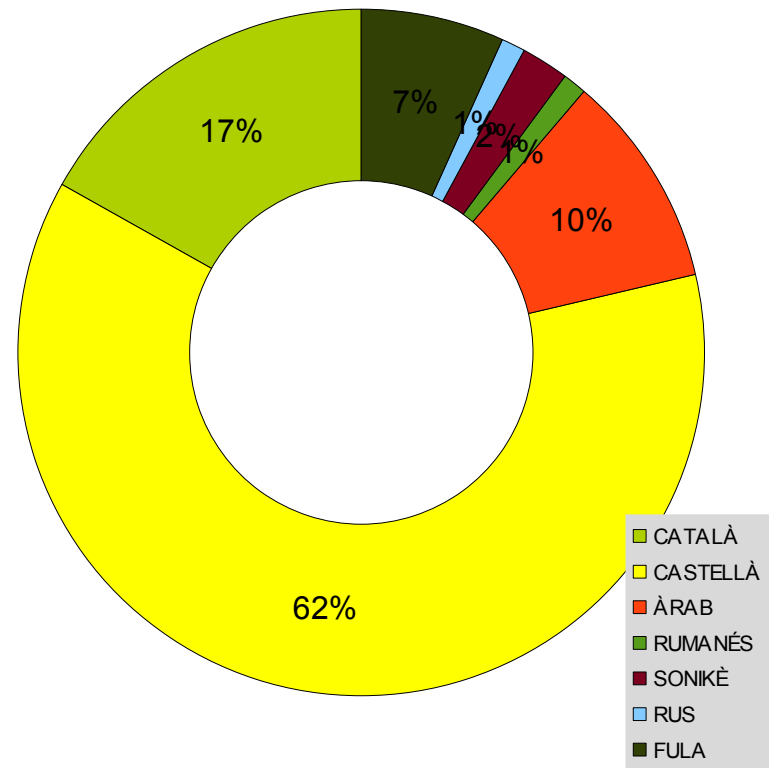

PERCENTATGE LLENGUA MATERNA ALUMNAT

LLENGUA MATERNA INFANTIL

LLENGUA MATERNA PRIMÀRIA

Cada cop és més gran l'acord segons el qual les llengües, totes les llengües i en totes les seves dimensions, s'aprenen en l'ús social i que les necessitats pragmàtiques de comunicació són les que van orientant i afavorint l'assentament del codi. Per contra, s'ha demostrat que no es pot garantir l'aprenentatge ni amb l'ensenyament directe i explícit de les formes i normes, ni quan es fa component per component, com proposaven els enfocaments gramaticals, ni si s'aïlla cada llengua que s'aprèn.

Per tant, per ensenyar adequadament llengües i comunicació **cal dissenyar situacions d'aprenentatge globals en què l'ús motivat i reflexiu de les estratègies lingüístiques i comunicatives porti a la solució dels problemes que s'hi plantegen.** Atesa la realitat social, lingüística i cultural de la nostra societat, cal un ensenyament integrat de les llengües, que coordini els continguts que s'aprenen i les metodologies en les diferents situacions d'aula, a fi que les nenes i els nens avancin cap a l'assoliment d'una competència plurilingüe i intercultural. *Es tracta d'ensenyar les llengües i la comunicació amb un enfocament comunicatiu*, que se centra en la construcció social dels significats.

La qual cosa vol dir que, per donar sentit a tots els aprenentatges del currículum, cal organitzar el centre educatiu com un espai comunicatiu on la biblioteca, mediateca del centre, la revista de l'escola, la ràdio escolar o altres elements facilitin l'intercanvi dintre de l'escola i l'obertura del centre al seu entorn.

3. La llengua catalana, llengua vehicular i d'aprenentatge.

3.1. Programa d'immersió lingüística (EI, EP).

Segons la llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació:

Títol II. Del règim lingüístic del sistema educatiu de Catalunya.

Article 9. Règim lingüístic.

- 1. El règim lingüístic del sistema educatiu es regeix pels principis que estableix aquest títol i per les disposicions reglamentàries de desplegament dictades pel Govern de la Generalitat.*
- 2. Correspon al Govern, d'acord amb l'article 53, determinar el currículum de l'ensenyament de les llengües, que comprèn els objectius, els continguts, els criteris d'avaluació i la regulació del marc horari.*

Article 10. *Dret i deure de conèixer les llengües oficials.*

- 1. Els currículums han de garantir el ple domini de les llengües oficials catalana i castellana en finalitzar l'ensenyament obligatori, d'acord amb el Marc europeu comú de referència per a l'aprenentatge, l'ensenyament i l'avaluació de les llengües.*
- 2. Els alumnes que s'incorporin al sistema educatiu sense conèixer una de les dues llengües oficials tenen dret a rebre un suport lingüístic específic. Els centres han de proporcionar als alumnes nous una acollida personalitzada i, en particular, una atenció lingüística que els permeti iniciar l'aprenentatge en català. Així mateix, els centres han de programar les activitats necessàries per a garantir que tots els alumnes millorin progressivament el coneixement de les dues llengües oficials i que hi hagi concordança entre les accions acadèmiques de suport lingüístic i les pràctiques lingüístiques del professorat i altre personal del centre.*
- 3. Els currículums aprovats pel Govern per als ensenyaments de formació professional i els ensenyaments de règim especial, llevat de l'ensenyament d'idiomes, han de garantir que els alumnes adquireixin la competència lingüística instrumental pròpia de l'ensenyament i l'àmbit professional respectius.*
- 4. El Govern, a fi de facilitar a la població no escolar l'exercici del dret i el compliment del deure de conèixer el català, ha de garantir, d'acord amb el que estableix l'article 6.2 de l'Estatut, una oferta suficient d'ensenyament del català.*

Article 11. *El català, llengua vehicular i d'aprenentatge.*

- 1. El català, com a llengua pròpia de Catalunya, és la llengua normalment emprada com a llengua vehicular i d'aprenentatge del sistema educatiu.*
- 2. Les activitats educatives, tant les orals com les escrites, el material didàctic i els llibres de text, i també les activitats d'avaluació de les àrees, les matèries i els mòduls del currículum, han d'ésser normalment en català, excepte en el cas de les matèries de llengua i literatura castellanes i de llengua estrangera, i sens perjudici del que estableixen els articles 12 i 14.*
- 3. Els alumnes no poden ésser separats en centres ni en grups classe diferents per raó de llur llengua habitual.*
- 4. En el curs escolar en què els alumnes iniciïn el primer ensenyament, les mares,*

els pares o els tutors dels alumnes la llengua habitual dels quals sigui el castellà poden instar, en el moment de la matrícula, i d'acord amb el procediment que estableixi el Departament, que llurs fills hi rebin atenció lingüística individualitzada en aquesta llengua.

3.2. La llengua, vehicle de comunicació i de convivència.

El català, com a llengua pròpia de Catalunya, ho és també de l'ensenyament i, per tant, és la llengua vehicular de les diferents activitats d'ensenyament i aprenentatge del centre a més d'ésser l'eina de cohesió i integració entre totes les persones del centre i el vehicle d'expressió de les diferents activitats acadèmiques.

Per tant, l'ensenyament de la llengua Catalana constitueix l'eix del tractament de les llengües i la base de l'adquisició de competències en totes les àrees curriculars excepte: a les àrees de llengua i literatura castellana, llengua estrangera: anglès i les sessions CLIL (que es faran o en llengua castellana o en llengua anglesa).

Per tal de trobar el sentit organitzatiu adient d'una escola plurilingüe, els mestres de llengua Catalana, Castellana i Anglesa hauran de coordinar les seves programacions i la seva tasca docent de manera que s'evitin les incoherències dels continguts. D'aquesta manera a l'Escola Colors existeix un Departament de Llengües que integra tres comissions: *la comissió de Català, la comissió de Castellà i la comissió d'Anglès.*

El Departament de Llengües el componen tots els mestres que imparteixen llengua catalana, castellana i anglesa a l'escola. La cap d'estudis juntament amb el coordinador lingüístic vetllen perquè hi hagi coherència i cohesió entre les tres comissions.

3.3. L'aprenentatge/ensenyament de la llengua catalana³.

Les àrees de *Llengua i literatura Catalana* i *Llengua i literatura Castellana* tenen la consideració d'àrees instrumentals bàsiques, és a dir, contribueixen a l'aprenentatge d'altres àrees, i per tant el domini oral i escrit de les llengües emprades a l'escola implica la capacitat per conèixer i utilitzar els distints registres i adaptar-los a les diferents situacions.

³Vinculat al Pla Lector 2013-14

Caldrà vetllar perquè la llengua catalana no quedi limitada a una llengua exclusivament d'aprenentatge, per tant, s'haurà de dinamitzar l'ús del català en tots els àmbits de convivència i de comunicació quotidiana al centre educatiu.

La llengua catalana és la llengua vehicular i d'aprenentatge:

- És la llengua habitual de retolació i ambientació general: *rètols informatius, tauler d'anuncis, etiquetatges...*
- És la llengua de comunicació en les relacions formals i documentació interna: *reunions del professorat, correspondència amb les institucions, certificats, informes, documentació de gestió, convocatòries i actes de reunions*
- Es fa servir en les comunicacions entre el professorat i les famílies dels alumnes.
- *Quan es cregui oportú es pot emprar una altra llengua sempre que sigui més convenient per la bona entesa amb la família: llibreta, agenda, pissarres informatives.*
- S'utilitza el català en la projecció exterior i en les relacions interescolars.
- El català és la llengua habitual en les àrees d'aprenentatge a nivell oral i escrit, excepte en les sessions destinades al treball específic de la llengua castellana i llengua anglesa o les sessions de CLIL.
- És la llengua utilitzada en les activitats d'educació no formal i en les organitzades per l'AMPA: menjador escolar, aula d'acollida, activitats complementàries...

Totes aquestes indicacions en cap moment aniran en contra de l'ús de qualsevol de les altres llengües que és fan servir a l'escola o que fan servir les famílies, ja que entenem la diversitat lingüística com un avantatge (riquesa).

4.Desenvolupament del projecte integrat de llengües.

4.1 Metodologia de treball.

El desenvolupament del tractament de les llengües a la nostra escola està íntimament relacionat amb la metodologia que li dona raó de ser. La manera d'entendre el que és ensenyar i aprendre està vinculada als continguts fonamentals d'aprenentatge.

Es destaquen alguns dels **criteris** essencials de la **metodologia de treball**:

- La consideració de l'**autoestima** dels nens i de les nenes en el procés d'aprenentatge. Aprendre comporta fer un camí, que sovint, és ple de moments d'incertesa i fins i tot d'inseguretat. Recórrer tot el camí demana tenir la convicció que hom és capaç d'assolir la meta fixada. El plantejament de les activitats d'ensenyament i aprenentatge, la gestió de l'aula ha d'anar d'acord amb les possibilitats i capacitats dels nens i les nenes per tal que ells puguin sentir-se capaços d'abordar-les amb èxit. *Partir dels interessos dels nens i nenes i crear un ambient acollidor són aspectes necessaris per afavorir l'aprenentatge.*

- La presència de la llengua en totes les activitats d'aprenentatge, en la mida que és la llengua el vehicle d'interacció entre els alumnes i el mestre i entre ells mateixos. Resulta indispensable que els nens i nenes disposin d'espais en els quals ells puguin prendre la paraula mentre aprenen, de la mateixa manera que els té el mestre.

- Els espais de diàleg dins de les aules que prenen diferents formes segons l'edat dels nens i les nenes. Dins del gran grup a Educació Infantil, cada dia comença amb les rutines diàries, seguit de les propostes que el/la mestre/a explica i que sovint permeten que els nens i nenes puguin anticipar tot allò que durant la jornada escolar aniran fent.

- A Educació Primària a cada classe hi ha l'estona de tutoria on els nens i nenes poden parlar de les bonances i dels petits conflictes que es van donant dins del grup. Els temes de treball comencen amb una primera conversa en la qual tots poden aportar tot allò que saben o que volen saber. Les activitats de desenvolupament dels temes de treball també es desenvolupen sovint a través de les converses d'aula i per últim les converses de cloenda.

- La manipulació i l'experimentació dels nens i nenes amb diversos materials i objectes, ja siguin d'ús comú o més didàctics, és fonamental per tal que ells puguin anar construint les seves pròpies representacions al voltant dels conceptes i processos. Si aquesta manipulació va acompanyada de la representació verbal que fan els nens mentre l'estan desenvolupant, es converteix en un gran potencial

d'aprenentatge, perquè propicia la discussió i la comparació que d'una mateixa experiència poden desenvolupar diferents nens i nenes.

- L'aprenentatge de l'entorn de l'escola. Les visites culturals i excursions són una forma d'experimentació i representa un acostament al món que envolta l'escola.

- L'ús de les TIC representa una font d'informació per als nens i nenes i l'han d'aprendre a gestionar per tal de generar coneixement. Alhora són una potent eina de comunicació que permet l'acostament a l'escola de realitats que abans eren llunyanes.

- Els Projectes de treball. La recerca d'informació relacionada amb el desenvolupament d'un determinat tema o projecte es converteix en un objecte de treball i d'estudi i al mateix temps en un aspecte metodològic en el procés d'ensenyament i d'aprenentatge. L'anàlisi de la informació s'incorpora en el desenvolupament dels projectes de treball des dels primers nivells d'Educació Infantil. La consideració del llenguatge com a eix transversal es fa palesa quan es refereix a la recerca i selecció d'informació. La lectura, la comprensió del text escrit, es converteix en un aspecte indispensable per poder realitzar amb èxit la selecció a la que ens estem referint.

L'oportunitat de comunicar els aprenentatges i els projectes que han realitzat a d'altres nens i nenes es converteix, per una part, en un potent element motivador de l'aprenentatge i, per altra, aquesta comunicació també porta a expressar i representar amb major claredat els aprenentatges realitzats. En aquest sentit, freqüentment es realitzen intercanvis i comunicacions entre nens i nenes de diferents nivells.

4.2 Atenció a la diversitat.

El **Projecte Integrat de Llengües** és un projecte que inclou tots els alumnes de l'escola i que contempla l'avenç dels diferents nens i nenes d'acord amb les seves capacitats. L'ajuda necessària per a l'aprenentatge, l'escola i els mestres, l'ofereixen d'acord amb les necessitats dels diferents nens i nenes. Atenent sempre a la realitat i diversitat que hi ha a l'aula.

El concepte **d'ajuda pedagògica** està a la base del que significa atendre la

diversitat de l'alumnat. El mestre és qui pot oferir l'ajuda necessària i suficient i, analitzar en cada moment del procés quin és el grau d'ajuda necessari i suficient. La guia i cooperació en el moment d'aprenentatge la pot brindar el mestre en primera persona en moltes ocasions, però en altres, són els propis alumnes, els companys o companyes qui actuen com ajudants. És en aquest sentit que el **treball en petites agrupacions és un element metodològic que utilitzem molt sovint en el desenvolupament de l'aprenentatge a l'escola⁴.**

En aquest sentit, a l'escola s'articula una activitat a totes les classes i nivells des de P3 fins a 2n que són els *RACONS*, on es treballen activitats específiques de llengua catalana adients a les edats: *confecció de lletres, paraules i frases (expressió oral i escrita), etc.* Aquesta activitat, es fa d'una manera manipulativa i en petit grup. En els racons, intervenen les famílies dirigint-los, sempre amb la guia i orientació del tutor/a. El racó de llengua sempre el supervisarà directament el mestre/a ja que és, evidentment, el referent i model lingüístic tant per als alumnes com per als pares que venen a participar de l'activitat.

Els racons de treball (a l'EI i al CI d'EP) es realitzen en petites agrupacions que no tenen perquè ser iguals per a totes les propostes, ni per a tots els nivells. El que sí que tenen en comú totes elles és l'heterogeneïtat dels grups de nens i nenes, ja que a partir de les diferències entre uns i altres es pot afavorir l'ajuda i els models que es donen entre ells. En aquest sentit, els racons de treball també faciliten la possibilitat d'oferir l'ajuda pertinent a cadascun dels nens i nenes de la classe. Cal matitzar que, en aquests racons es desenvolupen activitats de diferents àrees curriculars, a més a més de llengua catalana.

Un altra activitat que és fa a l'escola i que permet atendre a la diversitat en l'aprenentatge de la llengua catalana són els **GRUPS DE LECTURA** a primària. L'agrupació que es fa d'aquesta activitat ofereix l'oportunitat als alumnes d'aprendre a llegir en un grup reduït i homogeni en quant al nivell. L'alumne pot promocionar entre els diferents nivells, atenent sempre al seu ritme d'aprenentatge.

A l'EI es potencia l'aprenentatge i el gust per la lectura a través dels "espais lectors"

⁴ Vinculat Pla d'Atenció a la Diversitat

que suposen la lectura de contes en començar el dia a P3 (moment pre-lector) i amb la introducció de les Biblioteques d'aula a partir de P4 com (moment de motivació d'aprenentatge lector).

Al Cicle Inicial i al Cicle Mitjà hi ha un altre suport específic per potenciar l'aprenentatge de la lectura: l'estona de Biblioteca, on una hora cada setmana els infants fan un préstec de la biblioteca de l'escola, facilitant que els nens i nenes puguin llegir individualment amb més freqüència.

D'aquesta manera, s'ofereix una part important de l'ajuda pedagògica.

Les **classes d'anglès** ofereixen el model comunicatiu de la llengua estrangera, donen l'ajuda necessària als diferents nens i nenes de la classe quan les activitats passen a ser més individuals. Cada mestra pot anar establint un diàleg amb els diferents nens i nenes entorn de les activitats proposades. Tant en Infantil com a Primària hi ha una sessió que es fa amb el grup complet i dues sessions que es fan amb mig grup. Els grups es parteixen per tal de potenciar més la comunicació oral dels nens i les nenes. Amb els nens i nenes que presenten més dificultats d'aprenentatge s'intensifica el treball de la llengua oral i es rebaixa l'exigència en la llengua escrita.

Totes les mesures de suport expressades fins ara, de vegades no són suficients per alguns nens i nenes, i aleshores cal cercar mesures extraordinàries com l'atenció de diferents professionals a alumnes que presenten deficiències més greus, l'atenció d'una fisioterapeuta, l'atenció logopèdica, l'auxiliar d'E.E, l'escolaritat compartida amb centre d'E.E,...

4.3 Alumnat nouvingut

L'escola Colors, com ja hem vist, es situa en una zona sensible de recepció de població immigrada i tot i que la taxa d'alumnat estrictament nouvingut no supera un dos alumnes cada dos cursos, sí hem detectat la necessitat de saber com i poder catalogar d'una manera eficient tots aquells alumnes de l'escola que tenint el seu origen immediat a Catalunya, les seves famílies van ser la primera generació immigrada. Aquesta necessitat ve donada per l'observació que durant els anys hem anat fent d'aquest alumnat i de les grans dificultats que presenten a l'hora d'incorporar al seu bagatge personal l'ensenyament de la llengua catalana, per molt que incorporem metodologies actives, i

que sobretot fan que sobredimensionin la literalitat de l'ús i de la comprensió de la llengua catalana (o la castellana).

Per tant, i donat que fins ara la taxa d'alumnat nouvingut a la nostra escola no és suficient per comptar amb un aula de Nouvinguts, però comptant fins a 10 alumnes per aula d'aquestes característiques (a partir d'ara alumnes de suport lingüístic ASL), hem començat a

Compartir aquest llenguatge entre l'equip docent, per encabir-ho dintre de les pròpies sessions d'avaluació de cada curs per poder acompanyar-los amb mesures més concretes com la de la realització del SEP (suport educatiu personalitzat) o tallers d'expressió oral (CI).

L'elaboració per part del LIC d'un banc de recursos metodològics, de recursos i de bibliografia per poder donar suport als docents que es puguin veure en aquesta situació.

La incorporació d'alumnat d'origen estranger a les aules suposa una oportunitat de gran valor pedagògic. Més enllà del repte lingüístic que planteja, la complexitat derivada del contacte entre cultures permet fomentar la competència plurilingüe entre els nostres alumnes. L'aula d'acollida està prevista per atendre l'alumnat nouvingut¹ en els primers temps d'incorporació al nostre sistema educatiu, amb l'objectiu que adquireixi, de manera intensiva, la competència comunicativa inicial. Però l'atenció a l'alumnat d'origen estranger no es pot limitar als primers temps de la seva incorporació als centres educatius, sinó que pot tenir un recorregut molt més llarg. De fet, es pot articular un itinerari que, un cop superats l'acollida i l'aprenentatge inicial de la llengua, ha de continuar a partir del moment de la incorporació a l'aula ordinària. En aquest sentit, és important recordar que la recerca en l'àmbit de l'aprenentatge en segones llengües demostra que els alumnes d'origen estranger que s'incorporen tardanament a un nou sistema educatiu necessiten un mínim de cinc anys per poder seguir les classes amb una comoditat lingüística similar a la dels companys autòctons. La dificultat específica que han d'afrontar aquests alumnes és que han d'aprendre la llengua que vehicula els aprenentatges i, alhora, els continguts de totes les àrees. Aquesta dificultat és més accentuada per als alumnes no castellanoparlants. Així mateix, l'èxit educatiu d'aquest alumnat sovint està relacionat amb aspectes personals, relacionals i contextuals que també cal tenir en compte. Si partim d'un plantejament d'escola inclusiva, els centres han

de buscar les estratègies metodològiques i organitzatives per facilitar l'èxit educatiu de tots els alumnes, entre les quals hi ha proporcionar suport lingüístic i social als alumnes d'origen estranger que necessiten una adequació del currículum. És important remarcar que es tracta de mesures de suport a les activitats programades a l'aula ordinària i, per tant, s'ha de basar en la cooperació i la informació compartida entre tots els docents que atenen un mateix alumne, tot i que pugui haver-hi un docent o tutor de suport que hi tingui una dedicació més específica. Per tal d'afavorir el suport lingüístic i social als alumnes d'origen estranger, el Departament d'Ensenyament ha elaborat una sèrie d'orientacions i recursos que es poden trobar a la pàgina d'Xtec Suport Lingüístic i Social.

Objectius

(Aquest quadern) proporciona als docents orientacions per adequar el currículum a les necessitats i capacitats dels alumnes d'origen estranger, amb els objectius següents:

- 1 Permetre que, amb els ajuts adequats, els alumnes puguin assolir els mateixos objectius d'aprenentatge que la resta dels seus companys.
- 2 Ajudar-los a progressar en el domini del llenguatge acadèmic* 2 .
- 3 Facilitar l'aprenentatge autònom.

Continguts

Es presenten, en primer lloc, alguns principis que s'han de tenir en compte en l'atenció a aquest alumnat. A continuació es proposa una intervenció didàctica pas a pas. Finalment, es presenten algunes qüestions que poden plantejar dubtes o neguits a l'hora d'aplicar el suport a l'alumnat d'origen estranger a l'aula.

Aquests continguts es relacionen amb les fases proposades per a la implementació del recurs del suport lingüístic i social per a alumnes d'origen estranger que necessiten suport per accedir al currículum ordinari, especialment amb les corresponents al bloc 2 (planificació i aplicació del recurs).

Destinatari

Els alumnes destinataris de les propostes que apareixen en aquest document són alumnes d'origen estranger no castellanoparlants que es troben en alguna de les

situacions següents:

1 Alumnes de cicle mitjà (CM) i cicle superior (CS) de primària i d'ensenyament secundari obligatori (ESO) que han superat els dos anys o, excepcionalment, els tres anys d'estada a l'aula d'acollida, i encara es troben en procés d'assoliment del domini del llenguatge acadèmic que es necessita per accedir al currículum.

2 Alumnes d'origen estranger que, tot i haver estat escolaritzats a Catalunya en algun moment, posteriorment han fet part de l'escolarització en un altre sistema educatiu.

3 Alumnes d'origen estranger que s'incorporen al sistema educatiu de Catalunya a l'ensenyament postobligatori.

Orientacions i recursos

Els recursos per al professorat sobre el suport als alumnes d'origen estranger es poden trobar a l'espai web <http://xtec.gencat.cat/ca/projectes/alumnat-origen-estranger/suport-linguistic-social/>

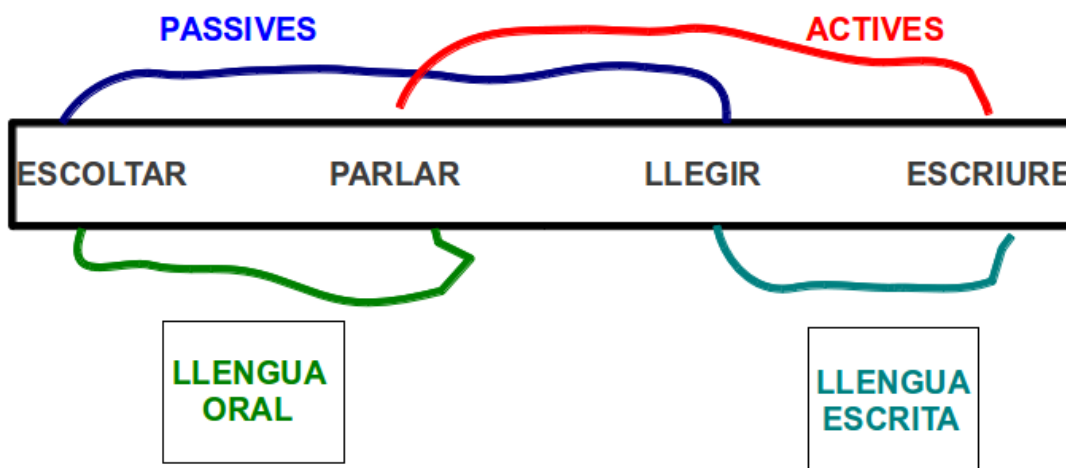
4.4 Relació llengua oral-llengua escrita.

Per garantir la funció educativa que tenen tots els centres escolars és bàsic que l'equip docent disposi d'un espai per poder coordinar-se i consensuar els principis metodològics que han d'orientar l'ensenyament de les dimensions que marca el currículum, acordant els usos lingüístics que s'han d'emprar, el seu ensenyament i per fer el traspàs de la informació sobre les característiques de l'alumnat i sobre els valors que es volen transmetre i treballar.

És així com tot l'equip docent es fa responsable d'un tractament transversal de les llengües des de les àrees, respectuós amb les necessitats dels infants, trobant aquests espais en Comissió pedagògica, Claustres, intercicles i nivells .

RELACIÓ LLENGUA ORAL LLENGUA ESCRITA

En un plantejament integrat de l'ensenyament de les habilitats lingüístiques, les relacions que s'han d'establir entre la llengua oral i la llengua escrita han de ser recíproques.

L'aprenentatge de la llengua és responsabilitat del professorat de totes les àrees i el conjunt del claustre n'ha de ser conscient i actuar en conseqüència. Per tal que l'alumnat assolixi el nivell d'expressió i comprensió en les tres llengües concretats en els criteris del projecte lingüístic de centre, l'equip docent aplicarà a l'aula metodologies que estimulin l'expressió oral i escrita amb suports didàctics en català, tenint en compte que això inclou aspectes que es relacionen amb els materials didàctics i l'avaluació.

4.5 Llengua oral.

Donat que ens definim com un centre plurilingüe, no té sentit al nostre parer continuar amb un guió on les llengües queden parcel·lades ja que nosaltres no ho fem. Nosaltres globalitzem, fem transferències, fem servir indistintament una llengua o un altra

com una eina de treball per aprendre altres coses a més a més d'aprendre-les en si mateixes.

Al curs 2013-14 el centre va posar en marxa un pla de Formació interna focalitzat en l'expressió oral anomenat "*Escriure a l'escola: parlar per escriure*", on els docents participaven d'una formació que pretenia anar més enllà; pretenia fer participants en estones de reflexió i conjuntar idees i criteris pedagògics, didàctics i metodològics als membres del claustre. De la feina que llavors es va fer, surt tot aquest plantejament del que és la llengua oral i com es treballa en aquesta escola.

Entenem l'aprenentatge de la llengua oral com aquell procés que ens permet ser competents i capaços d'estructurar el pensament per desenvolupar un text escrit. L'escola planifica i contextualitza aquest procés amb la intenció d'enriquir el coneixement, tenint en compte aspectes com l'entorn proper i les pròpies característiques de l'infant⁵.

El centre prioritza el treball de la llengua oral en tots els seus registres: cal aprendre a parlar, escoltar i exposar i dialogar per aprendre. Un bon domini de l'expressió és bàsic per ser ciutadans i ciutadanes que estiguin preparats per saber expressar de forma raonada i coherent les seves opinions.

A l'escola considerem, tal i com apunten Cassany, Luna i Sanz al seu llibre "Ensenyar llengua" que, a la vida actual, una persona que no pugui expressar-se de forma coherent i clara està limitant notablement la seva tasca professional i les seves aptituds personals: si un infant parla quan estructura el seu pensament, construeix coneixement i així podrà defensar la seva opinió en el present i en el futur. Per tant, tot l'aprenentatge el basem en comunicar, amb intenció, amb ganes i amb il·lusió.

Així doncs, l'enfocament del nostre treball de la llengua oral té una doble vessant:

- Primera: per una part fer servir les llengües de l'escola (català, castellà i anglès) com a eines de treball i
- Segona: prioritzar aquest tractament oral de les llengües, ja que un bon domini

⁵Extret del document de Formació Interna de Centre 2013-14, 'Escriure a l'escola: parlar per escriure', document Punt de partida: què entenem per "parlar per escriure" com a centre?

de la llengua oral comporta un bon estructurament del pensament.

Adonar-se'n que les llengües són emprades transversalment en diferents cursos i per diferents situacions per desenvolupar activitats de llengua oral no és senzill. És per això que, a partir d'uns descriptors com són: l'infant, coneixement de l'entorn proper, valors, festivitats i d'altres funcionals, es desenvolupen unes Activitats Estrella⁶ en cada curs. Aquesta serà una activitat obligatòria i al final del curs s'haurà de passar a l'ED una graella de valoració de l'activitat per tal de comprovar que s'ha portat endavant i que no hi ha cap element dissonant respecte als objectius inicials fixats pel mateix equip docent.

4.6 Llengua escrita.

L'ensenyament de la llengua escrita ha de tenir com a objectiu aconseguir al final de l'ensenyament obligatori formar escriptors competents. Per aconseguir aquest objectiu s'aplicaran les orientacions que dóna el currículum i es planificaran activitats que tinguin en compte les necessitats comunicatives i acadèmiques que té l'alumnat en els diversos nivells.

A la nostra escola entenem que hem de facilitar als infants els estris necessaris i acompanyar-los en el procés de l'adquisició del codi escrit. Tots els membres de la comunitat educativa participem d'aquest ensenyament/aprenentatge, però som els mestres els qui hem de ser un bon model i responsables de vetllar perquè dins l'escola tothom sigui un bon referent.

Entenem que, tots som mestres de llengua independentment de la matèria que impartim i hem de ser conscients de la influència lingüística que exercim sobre l'alumnat. Així doncs, la nostra tasca com a docents és despertar l'interès de l'alumnat per conèixer aquest codi escrit a través d'un aprenentatge significatiu i motivador per ells.

És un procés que s'inicia en el moment de l'escolarització però que no finalitza mai, ja que es va desenvolupant i consolidant al llarg de tota la vida⁷.

Per a poder arribar a aconseguir aquesta habilitat hem de tenir en compte el treball de tota una sèrie de microhabilitats que cal arribar a dominar i que abasten qüestions

⁶Les Activitats Estrella són aquelles que s'elaboren durant la Formació Interna de Centre i que queden a disposició dels docents per tal de ser realitzades durant els cursos vinents al mateix nivell. Hi ha de dos tipus d'expressió oral i d'expressió escrita.

⁷Extret del document de Formació Interna de Centre 2014-15, 'Escriure a l'escola, escriure des de les àrees', document Punt de partida: Què vol dir ensenyar i aprendre a escriure per a nosaltres?

molt diferents: aspectes mecànics i motrius del traç de les lletres, la presentació de l'escrit, processos reflexius de selecció i ordenació de la informació o també estratègies cognitives de generació d'idees, de revisió i de re-formulació. Altres aspectes a incloure serien el coneixement de: l'alfabet, mots, ortografia, puntuació, paràgrafs, tipus de text, així com propietats més profundes com poden ser la coherència o l'adequació entre d'altres.

4.7 Relació de les llengües amb les àrees.

Aquesta transversalitat funcional que pretenem en l'aprenentatge de la llengua oral i de l'escrita i la relació que ambdues mantenen, també traspassa als aprenentatges que es fan en altres llengües. És així com ens trobem treballant parts d'algunes àrees en llengua castellana o en anglès.

"AICLE hace referencia a las situaciones en las que las materias o parte de las materias se enseñan a través de una lengua extranjera con un objetivo doble, el aprendizaje de contenidos y el aprendizaje simultaneo de una lengua extranjera. "
(Marsh, 1994).

Tal i com expliquem anteriorment :

Les competències lingüístiques que tenen un caràcter transversal han de tractar-se des de les diferents matèries i, d'acord amb el projecte lingüístic, els centres poden impartir continguts de matèries no lingüístiques en una llengua estrangera (Aprenentatge integrat de Continguts i Llengües Estrangeres, A.I.C.L.E, en anglès Content Language Integrated Learning, CLIL).

I, evidentment té una relació directa amb les competències bàsiques, entenent per competència la capacitat de posar en pràctica de manera integrada aquells coneixements adquirits, aptituds i trets de la personalitat que permeten resoldre situacions diverses. El fet de ser competent exigeix més que la simple adquisició de determinats coneixements i habilitats. Les competències impliquen la capacitat d'utilitzar aquests coneixements i habilitats en contextos i situacions diferents.

En el nostre cas, les àrees o parts d'àrees que s'imparteixen en altra llengua

queden repartides de la següent manera:

Graella Escola Colors

CLIL		en CASTELLÀ		en ANGLÈS
EDUCACIÓ INFANTIL	P3	El Cuento		Morning Routines
	P4	El Cuento		Morning Routines
	P5	El Cuento		Morning Routines
CICLE INICIAL	1r	Educación en Valores		Competència artística (art & crafts)
	2n	Educación en Valores		Competència matemàtica (numeracy)
CICLE MITJÀ	3r	Educación en Valores	Competència artística Plàstica	Coneixememnt i interacció amb el món físic (science)
	4t	Educación en Valores	Competència artística Plàstica	Coneixememnt i interacció amb el món físic (science)
CICLE SUPERIOR	5è	Educación en Valores	Competència matemàtica Geometria	Coneixememnt i interacció amb el món físic (society)
	6è	Educación en Valores	Competència matemàtica Geometria	Coneixememnt i interacció amb el món físic (society)

	S'imparteix parcialment en castellà?	S'imparteix parcialment en anglès?	S'imparteix parcialment en francès?	S'imparteix parcialment en alemany?	S'imparteix totalment en castellà?	S'imparteix totalment en anglès?	S'imparteix totalment en francès?	S'imparteix totalment en alemany?
Mates	CS geometria	CI (2n) numeracy						
Medi		CM science CS society						
Artística	CM	CI (1r) art & crafts						
E Física								
Ciutadania					CI ,CM, CS Educación en Valores			
Religió								

Llavors, com queda la relació entre competències, continguts, llengua 1 i llengua 2?

Ei CLIL és ensenyament de llengua o de contingut?

Ensenyament de llengua (L1)	Ensenyament de matèria (L2)
Se centra en la llengua	Se centra en el contingut

Amb aquesta estructura, més convencional, l'ensenyament de la L2 és secundari perquè la importància rau en l'ensenyament del contingut de l'altra àrea. Una mostra d'aquesta manera de treballar la trobem quan fem servir els llibres de CLIL.

Ensenyament de llengua (L1)	CLIL	Ensenyament de matèria (L2)
Se centra en la llengua	Se centra en la llengua i en el contingut	Se centra en la llengua

La incorporació del CLIL tal i com l'entendem, té més a veure amb aquesta segona estructura on, tal i com veiem, vol repartir per igual la importància de l'ensenyament de la llengua i del contingut. Aquests continguts, per altra banda, sempre hauran siguts treballats prèviament (cursos o trimestres anteriors), en la llengua vehicular⁸.

Aquest és un document que, per la seva pròpia essència, ja és obert a totes les sensibilitats i així queda reflectit. Llavors, amb la convicció que és una eina de treball, queda a disposició de l'equip docent per al seu ajut però també per a les possibles millores que l'equip pugui introduir, així com de les famílies al seu nivell, convertint-lo en un document viu. I és per això que el compliment de les actuacions marcades per aquest document queden subjectes al Programació General Anual de centre.

Les Franqueses del Vallès
Juny 2015

⁸Document CLIL-AICLE Escola Colors14-15, extret i adaptat Power Point *Metodologia CLIL* per Isabel Pérez Torres.

ANNEX 1

DOCUMENTS DE REFERÈNCIA

1.1 DOCUMENT CLIL-AICLE ESCOLA COLORS 2014-15

1. QUÈ SIGNIFICA i QUÈ VOL DIR TREBALLAR FENT CLIL-AICLE?

"AICLE hace referencia a las situaciones en las que las materias o parte de las materias se enseñan a través de una lengua extranjera con un objetivo doble, el aprendizaje de contenidos y el aprendizaje simultaneo de una lengua extranjera. " (Marsh, 1994).

Tal i com queda explicitat al Projecte Lingüístic:

Les competències lingüístiques que tenen un caràcter transversal han de tractar-se des de les diferents matèries i, d'acord amb el projecte lingüístic, els centres poden impartir continguts de matèries no lingüístiques en una llengua estrangera (*Aprentatge integrat de Continguts i Llengües Estrangeres*, A.I.C.L.E, en anglès *Content Language Integrated Learning*, CLIL).

I, evidentment té una relació directa amb les competències bàsiques:

COMPETÈNCIA:

Capacitat de posar en pràctica de manera integrada aquells coneixements adquirits, aptituds i trets de la personalitat que permeten resoldre situacions diverses.

El fet de ser competent exigeix més que la simple adquisició de determinats coneixements i habilitats. Les competències impliquen la capacitat d'utilitzar aquests coneixements i habilitats en contextos i situacions diferents.

En el nostre cas, les àrees o parts d'àrees que s'imparteixen en altra llengua queden repartides de la següent manera:

Graella Escola Colors

CLIL		en CASTELLÀ		en ANGLÈS
EDUCACIÓ INFANTIL	P3	El Cuento		Morning Routines
	P4	El Cuento		Morning Routines
	P5	El Cuento		Morning Routines
CICLE INICIAL	1r	Competència social		Competència artística (art & crafts)
	2n	Competència social		Competència matemàtica (numeracy)
CICLE MITJÀ	3r	Competència social	Competència artística Plàstica	Coneixememnt i interacció amb el món físic (science)
	4t	Competència social	Competència artística Plàstica	Coneixememnt i interacció amb el món físic (science)
CICLE SUPERIOR	5è	Competència social	Competència matemàtica Geometria	Coneixememnt i interacció amb el món físic (society)
	6è	Competència social	Competència matemàtica Geometria	Coneixememnt i interacció amb el món físic (society)

	S'imparteix parcialment en castellà?	S'imparteix parcialment en anglès?	S'imparteix parcialment en francès?	S'imparteix parcialment en alemany?	S'imparteix totalment en castellà?	S'imparteix totalment en anglès?	S'imparteix totalment en francès?	S'imparteix totalment en alemany?
Mates	CS geometria	CI (2n) numeracy						
Medi		CM science CS society						
Artística	CM	CI (1r) art & crafts						
E Física								
Ciutadania					CI CM CS Competència social			
Religió								

Llavors, com queda la relació entre competències, continguts, llengua 1 i llengua 2? El CLIL és ensenyament de llengua o de contingut?

Ensenyament de llengua	Ensenyament de matèria (L2)
Se centra en la llengua	Se centra en el contingut

Amb aquesta estructura, més convencional, l'ensenyament de la L2 és secundari perquè la importància rau en l'ensenyament del contingut de l'altra àrea. Una mostra d'aquesta manera de treballar la trobem quan fem servir els llibres de CLIL.

Ensenyament de llengua (L1)	CLIL	Ensenyament de matèria (L2)
Se centra en la llengua	Se centra en la llengua i en el contingut	Se centra en la llengua

La incorporació del CLIL tal i com l'entendem, té més a veure amb aquesta segona estructura on, tal i com veiem, vol repartir per igual la importància de l'ensenyament de la llengua i del contingut. Aquests continguts, per altra banda, sempre hauran sigut treballats prèviament (cursos o trimestres anteriors), en la llengua vehicular.

Per tal que tot aquest procés sigui significatiu, farem servir la següent metodologia.

2. METODOLOGIA⁹

- La llengua s'utilitza: per a aprendre continguts i per comunicar-se.
- La matèria determina el tipus de llenguatge.
- La fluïdesa és més important que l'exactitud.
- Una unitat CLIL integra 4Cs: Contingut, Comunicació, Cognició i Cultura (Coyle, 1999).

⁹Extret i adaptat del Power Point *Metodología CLIL* per Isabel Pérez Torres

3. CARACTERÍSTIQUES DE LA METODOLOGIA

- Ensenyament centrat en l'alumne:
 - Negociant temes i tasques.
 - Començant d'allò particular i anant cap a allò general.
 - Utilitzant exemples i situacions reals.
 - Realitzant treball per projectes.
 - I treball per rols (ex. WebQuests).
- Flexibilitat i varietat: atenció a la diversitat d'estils d'aprenentatge:
 - Textos per a nens de menor edat..
 - Tasques de comprensió.
 - Alternança de codi L1 i L2.
 - Utilitzant estratègies lingüístiques i para-lingüístiques (scaffolding=bastida).
 - Repetir, parafrasejar, simplificar.
 - Exemplificar, fer analogies.
 - Gesticular, utilitzar imatges, fer servir gràfics d'organització d'idees, diagrames, línies del temps, etc.
- Aprenentatge basat en processos i tasques .
- Aprenentatge més interactiu i autònom:
 - Treball per parelles i per grups.
 - Activitats que impliquin la negociació de significat.
 - Treball per descobriment i investigació.
 - Entrenament en estratègies de comprensió i seguiment de la classe.
 - Ús de rúbriques d'avaluació.

- Procés d'ensenyament-aprenentatge cooperatiu.
- Ús de múltiples recursos i materials, especialment les TIC's: context més ric i variat.

4. DISSENYAR UNA PRÀCTICA¹⁰ CLIL-AICLE

- Decideix el tema que treballaràs: defineix els continguts, objectius i criteris d'avaluació.
- Identifica la llengua necessària per a treballar el contingut previst: vocabulari, estructures, discurs i destresses.
- Pensa en elements contextuais que puguin relacionar-se amb el tema per tal d'apropar-lo a la realitat de l'aula.
- Localitza els recursos que faràs servir (textos, àudios, vídeos, etc).
- Decideix i prepara el tipus de tasca [final i quines activitats que han de portar a terme durant el procés d'aprenentatge](#).
- Planifica i dissenya el tipus de bastida que formarà part de les activitats per facilitar la llengua.
- Tria les eines TIC que puguis fer servir.
- Defineix els aspectes metodològics en relació a agrupaments, rols, temps, etc.
- Defineix com s'ha d'avaluar l'activitat / tasca reflectint criteris i instruments.

Aquests elements no necessàriament s'han de pensar i definir en aquest ordre. Tanmateix, no es tracta de definir-los tots i cadascun cada cop que ens plantegem una activitat o una unitat CLIL, només s'haurà de fer amb alguns (objectius, continguts, llengua), però altres podran ser prescindibles depenent del cas.

5. L'AVAUACIÓ CLIL

En la nostra escola ha quedat consensuat entre l'equip docent que els continguts avaluats en CLIL tindran un valor d'un 20% (criteri quantitatiu) i la llengua (L2), quedarà avaluada amb unes frases en l'apartat d'observacions(criteri qualitatiu), per tal de no penalitzar els

¹⁰Consultar les programacions d'aula 2015-16

infants que tenen menys facilitat per la L2:

- No ha aconseguit expressar en Anglès allò que ha après del contingut de medi treballat.
- Ha aconseguit expressar en Anglès d'una manera suficient parts d'allò que ha après del contingut de medi treballat.
- Ha aconseguit expressar bé en Anglès, però encara pot millorar, allò que ha après del contingut de medi treballat.
- Ha aconseguit expressar d'una manera notable en Anglès allò que ha après del contingut de medi treballat.
- Ha aconseguit expressar d'una manera excel·lent en Anglès allò que ha après del contingut de medi treballat.

Les proves d'avaluació, depenent de la tasca proposada, seran diferents però en comú tindran que hauran de ser lingüísticament competencials, on no només quedi palès el grau de domini del contingut si no també el grau de domini de les estructures lingüístiques proposades per poder portar la tasca endavant.

ANNEX 2

BIBLIOGRAFIA, DOCUMENTACIÓ I LEGISLACIÓ

- Barrieras, Mònica i altres; *Diversitat lingüística a l'aula*, editorial Eumo, 2009.
- Cassany, D.; Luna, Marta y Sanz, Glòria. *Enseñar lengua*. Barcelona: Graó, 1994, 550 p. Reimpresión 8ª: 2002.
- Noguerol Rodrigo, Artur; *Didàctica de les llengües en entorns multiculturals*, Perspectiva escolar, 2008.
- Projecte Integrat de Llengües, CEIP Vila Olímpica, Barcelona.
- www.isabelperez.com/
- Llei Orgànica d'Educació (L.O.E), 2/2006 de 3 de maig.
- Llei d'Educació de Catalunya (L.E.C), 12/2009 de 10 de juliol.
- Decret 119/2015, de 23 de juny, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària.
- Decret 142/2007, de 26 de juny, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària.
- Decret 181/2008, de 9 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments del segon cicle de l'educació infantil.
- Document de Formació Interna de Centre 2013-14, 'Escriure a l'escola: parlar per escriure', document Punt de partida: què entenem per "parlar per escriure" com a centre?
- Document de Formació Interna de Centre 2014-15, 'Escriure a l'escola, escriure des de les àrees', document Punt de partida: Què vol dir ensenyar i aprendre a escriure per a nosaltres?

GENERALITAT DE CATALUNYA
DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT
ESCOLA COLORS

